

GAZETA TRANSILVANIEI

Clasă şi Administraţia
LIBERTĂŢII BRĂŞOV
Telefon 226
Anunţament anual 360 lei
Anunţament zilnic 800 lei
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuşi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Visarion Roman

Patruzeci de ani dela moarte.

Măine, Duminecă, se va oficia Sibiului asupra-astă în memoria Visarion Roman.
Un nume mare, dar — dure — poate, prea puţin cunoscut, puţin cunoscut, — fiindcă era lui, meritele lui trec prea mult peste semnele de recunoştinţă pe cari le arată azi neamul pentru care a trăit, a murit.
S-a născut în anul 1833. După terminarea studiilor teologice, a funcţionat ca profesor, ca notar comunei Răşnău şi ca redactor al „Telegrafului Român”.
S-a găsit însă în nici una din aceste funcţiuni, cariera pentru care era chemat. S-a reţinut acest trecut şi a plecat cu siguranţă în direcţia, spre care măşina nu numai călătoreşte sale şi nevoile neamului.

Convins, — după actele sale — că din anul 1848, — ca neamul românesc din Ardeal are nevoie de o temelie solidă economică, a înfiinţat în 1868 prima înfiinţare de cooperativă românească în Răşnău, sub numele de „Casa de păstrare”.
Dar pentru ca să-şi perfecţioneze noaptea în această direcţie, intrat ca funcţionar la puterea instituţie săsească „Transilvania”, de unde pleacă mai târziu şi pune bazele celui mai solid şi puternic Institut financiar românesc din Ardeal „Albina”.
E de prisos pentru orice Român de dincoace de Carpaţi să-şi reamintim groaza şi durul distrugere pe care foatele guvernare ungurească le purtau faţă de această instituţie financiară, în anul în care au luat rând asupra sa flinţă peste 300 de oameni româneşti, toate cetăţi de părare a intereselor şi nevoilor neamului românesc de sub coroana Habsburgilor.

Căci să nu se uite un lucru: „Albina” împreună cu Băncile româneşti de pe vremuri, nu numai că apărau pe Români de înmăntările Băncilor ungureşti totose de intenţia de a distruge gospodăria românească, dar în acelaşi timp jertfeau din veniturile lor atât pentru creşterea şcolilor de Români în şcoli cât şi pentru alte scopuri culturale-naţionale româneşti.

Ar fi destul să remarcăm, că toate aceste merite se leagă de numele aceluia, care a fost însemnătatea primului Institut financiar românesc în Ardeal.

Visarion Roman însă, în sufletul şi înima lui mare, simţea complexul de lipsuri de cari suferea neamul lui. Primul călător românesc, tipar cu litere latine, „Amicul Poporului” a fost opera lui. Tot el a scris revista pedagogică „Amicul Şcolii” şi poezia beletristică, ilustrată „Albina Carpaţilor”, nepregetând ca în acelaşi timp să fie unul din cei mai activi colaboratori ai „Asociaţiunii pentru literatura şi cultura poporului român”, al cărui secretar a fost ani de-a rândul.

Meritele lui au fost recunoscute şi de Academia Română din Bucureşti, care a scris nu-

mele lui Visarion Roman între membrii corespondenţi ai ei.
Cu toate acestea, cu toate că el şi-a dat atât de bine seamă de nevoile neamului său, pe care a căutat să-l întărească atât economic cât şi pe terenul cultural, moartea l-a surprins, nu numai prea de vreme, dar şi sărac. A murit în vârstă de 62 ani, lăsând ca moştenire celor şapte fii ai săi: munca, cinstea şi meritele tatălui lor. Aceasta a fost toată averea, agonisită pe seama sa, de omul care a dat atât de mult neamului său.
Măine se serveşte la Sibiul parastasul de 40 de ani dela moartea lui Visarion Roman. Un moment, care cuvine să stărnească şi sentimente de recunoştinţă în inima neamului pentru care şi-a dedicat viaţa.

Lipsa unui monument, unui bust, a unei străzi care să-i perpetueze numele şi memoria, în oraşul în care a trăit şi a murit — sunt toate dovezi că meritele lui Visarion Roman nu sunt nici azi pe deplin înţelese de neamul, pentru care el şi-a dat totul.

Şi ar fi dureros să nu înţelegem că a sosit momentul să dăm dovada acestei recunoştinţe.

Problema locuinţelor. Astăzi, Sâmbătă, la ora 6½ seara are loc la Cercul de studii al P. N. R. (Piaţa Libertăţii) o conferinţă despre actuala problemă a locuinţelor. Aviz membrilor şi celor interesaţi.

Armata ţării

Din binevenita înţelegere a partidelor naţionale şi ţărănesc, partide dornice de muncă constructivă în folosul patriei, ameninţată nu atât din afară, cât ameninţată de toţi nuli şi nepuţinătorii politici de intrigi şi corupţie, de toţi aventurierii banului câştigat uşor, se desprinde o lumină nouă pe orizontul vieţii de stat a României, lumină de însemnătate epocală, porită din conştiinţa curată, senină, hotărâtă, care, în toate ocaziile de seamă ale actelor mai însemnate ale României moderne, a prezidat avântul adevăraţilor oameni mari — nu al pescuitorilor în spaţiu turbure — şi a predominat strigătul de cobe al cucuveicilor politici.

Şi declaraţia cetăţii în Cameră, prin care se trămbia naţiei în pericol, înţelegerea celor două partide, şi mobilizarea în jurul steagului unic, a tot ce este virtute cetăţenească, a fost apă de sinceră, de energică, de categorică, încât cetatea ei, a fost suficientă, să demască nu numai puţin de reacţiune a unei majorităţi amorţite şi incapabile de cogitare, dar să la voineşte jos masca de pe obruzul lui meri de la Florica, care în ululala majorităţii parlamentare, abia a putut bâlbâi, ca răspuns câteva vorbe goale cu care şi-a acoperit retragerea.

Lupta se anunţa să fie vajnică...

Opoziţia unită, a ţinut să ia contact cu masele cetăţeneşti, spre a le încunoştinţa direct, de marele act, ce se întâmplase şi de principiile ce au determinat această unire, şi la intrarea de la „Dacia” din 17 Mai

crt, ca plene de bici a răsunat pe obruzii guvernului, — îngroşaţi cu atâtea cointeresări şi comercializări, — cuvântul de arhanghel al frustărilor neînţinşi şi nelufrificaţi ai celor două partide.

Se aştepta de sigur, ca guvernul, ale cărui încheieturi patrede îşi gem trecutul de păcate agăţaşi cu disperare de înfăptuirea în pripă a calcușului molatec, ce-şi pregătesc pentru opoziţie, să facă tot posibilul, ca intrarea să nu reuşească.

Şi se ştia vechile metode, aplicate în asemenea ocazii, de vechile partide îmbăscăle în rele. Se ştia de prin gazete, cum s'au aplicat şi cu această ocazie.

Dar se credea, că agenţii politici ai guvernului, plătiţi din pungă partidului, şi mai des din bugetul statului, vor fi de ajuns ca să ducă la bun sfârşit misiunea mizerabilă ce li-se încredinţase.

Şi n'a fost aşa!, căci cu aceea ocazie, s'a văzut un lucru, care în deosebire de orice alte preocupări, trebuia să ne îngrijoreze până la ultimă, şi chiar mai mult, până la groază, căci se molipseşte de peciaginea politică cel mai drag şi preţios element al organizaţiei noastre de stat, acela către care se îndreaptă cu încredere nădejile noastre de păstrare veşnică a acestei ţări: **Armata.**

Cine cunoaşte lăcomia nesăturată a liberalilor, cine cunoaşte grija cu care ascund această lăcomie în dosul minciunilor şi fâgăduielilor zilnice, nu se miră că în ziua de 17 Mai 1925, în treaga garnizoană Bucureşti, se găsea pe străzile Capitalei ca să

apere nu dinastia, nici ţara de pericolul dezordinilor, ci ambiţia unui guvern cu colici la stomac de trica piecării ruşinoase, ci se miră de rolul ce s'a determinat ofiţerului şi soldatului român. Căci să se ştie:

In timp ce oamenii cel mai iubitori de ţară, cel mai cinstiti, în viaţa publică şi privată, cu necontestate merite la consolidarea statului, anunţau mulţimei adunate în stradă să le culeagă cuvântul de îmbărbătare, în lupta la care s'au pornit, soldaţii ţării erau puşi să cânte şi trambulele să sune, ca astfel glasul cuvânturilor să fie acoperit şi înduşit.

S'a mai auzit vreodată să se fi dat acest rost în vreo altă ţară, armatei? S'a mai abuzat vreodată, oriunde, în mod mai nemernic de autoritatea guvernului?

Nu! Căci acel guvern ar fi fost măturat în aceeaşi zi, şi anatematizarea lui ar fi fost veşnică. La noi însă, nu numai guvernul nu înţelege să plece de la putere, dar ministrul de război, care are în grijă păstrarea armatei nu numai ca număr, echipament, etc., dar mai ales ca moral, pe care trebuie să l păzească de orice influenţe în afară de preocuparea supremă pentru care este destinată armata, încă n'a demisionat.

Acasta însă, va trebui notată udevea, şi cel cari au fost îndurerăţi de ce s'a petrecut, să fie tari şi neclintiti în voiaşa de a stăpâni tot ce este rău în ţară şi de a sprijini cu dragoste şi încredere tot ce este nădejdea neamului şi a ţării.

Sărbătorirea d-lui prof. N. Iorga la Blaj

Pe Câmpul Libertăţii.

Grandioasa manifestaţie naţională din ziua de 15 Mai a. c. pe Câmpul Libertăţii dela Blaj a fost un prilej binevenit pentru mii de intelectuali, ţărani şi elevi, ca să sărbătorească cu o deosebită căldură pe profesorul N. Iorga, care stă atât de aproape de sufletul Românilor ardeleni, recunoscători întotdeauna pentru binele ce-i s'a adus cu deosebire în vremuri de grea restrişte.

Terminându-se seria discursurilor oficiale şi neoficiale rostite în ziua de 15 Mai pe Câmpul Libertăţii, s'a pornit deodată din gurile miilor de asistenţi strigătul viforos: *Să auzim pe d-l prof. N. Iorga! Să auzim pe apostolul neamului!*

Solicită cu o atât de mare insistenţă ca să vorbească d-l prof. N. Iorga a urcat tribuna ridicată lângă Piaţa Libertăţii şi impresionat profund de manifestaţia unanimă ce-i s'a făcut, a spus următoarele:

„Sunt un om care ştiu să şi tac. Odată aici, când apăsa asupra d-voastră o stăpânire străină şi vă cercetău aşa de puţin — o, nu se îmbulzia nimeni

la durerea d-voastră ca să amestecă o lacrimă curată cu lacrima voastră şi să pule mângâierea lui pe rânile suferinţelor voastre! — mi s'a cerut să vorbesc şi am tăcut. Şi azi, dacă se cere omului şi bărbatului politic să vorbească, eu eş trebuit să tac. Căci, dacă am scârbă de zădărniciia marilor frase goale, imi dau seama că la o zi ca aceasta nu se poate vorbi decât de pace şi frăţie.

Dar v'aţi îndreptat către preşedintele Ligei Culturale. De câte ori a stat ea lângă voi, frăţeşte în timpurile grele! Azi, cea mai săracă societate, cu un venit de vro şalzeci de mil într-o ţară de îmbogăţită, neajutate de nime, concurată din interesul politice de societăţi noi care se amestecă în rolurile ei, ea trebuie să arate însă cu toată ţărnia şi autoritatea înţeleşului adevărat al sărbătorii naţionale de azi.

Il va arăta deci înaintea acestui nobil oraş, în care dela plecarea stăpânirii ungureşti nu s'a schimbat, după atâţia ani de când îl umbreşte trei colorul, nimic. Biserica neîngrijită, din lipsă de mijloace, şcolile toate

ca nişte simple şcoli particulare, uitându-se tot ce au dat neamului, pleşa plină de noroiu sau de praş, atunci când în jurul unui imens parc, stăpânit de monumentul apostolilor renaşterii româneşti în Ardeal, ar trebui să se ridice înalte ziduri ale şcolilor nouă, respectate şi iubite, ca să vadă şi aile naşii cum cinstim cultura noastră în aceste locuri unde baloneta dorobanului n'a fost singură să desrobească, ci prin sufletul unei culturi voi v'aţi liberat.

Cine a pregătit această mândră zi? Umilul călugăr, fără zâmbet de femeie, fără mângâiere de copil între cei patru păreri goi ai cămăruşei lui, hrănit cu pila săracilor şi purtând pe dânsul vasmântul inverzit, îngâlbinit de soare al umilinţei lui. Azi el vorbeşte şi cerşeşte pentru şcolile lui.

Sunt ţărani aici, ţărani cari mâne, supt steagul naşiei, în jurul Regelui şi ocrotiţi de o cruce, care e numai acea îndălnită, bună şi blândă, vor stăpâni ţara pe care o susţin. De câte ori sunt ei de faţă, pentru ei mai ales se cade a vorbi. Să fie unul la o mie de ascultători, vorba trebuie să fie astfel, încât el să înţeleagă.

Şi iată ce trebuie să ştie ei, ţărani!, despre rostul acestei

zile, aşa cum îl poate desluş nu istoricul de împrejurare, c acela care şi-a închis în cercetarea trecutului toată munca şi toată viaşa lui:

O faptă a cărţii a fost 3 Mai 1848, a cărţii smerişilor cărturari, cari deschideau încă un drum spre Roma.

Dar a fost şi o faptă a ţăranului.

El ştia din adâncurile vremii un lucru: că peste orice se ridică dreptul. Dreptul desădărşit şi veşnic, de care nimeni n'are să se atingă. Şi acest drept l-a apărat el jertfind totul pentru dânsul.

El ştia şi acela că, oricâte deosebirii ar fi între oameni, oameni suntem cu toţii şi dreptul, luminat de învăţătură, se caută pe căile omeniei. Pornind la moarte, el n'a făcut silă nimănui: nici o picătură de sânge n'a curs până nu curgea în valuri sângele lui însuşi. N'a dat o palmă pe obrazul aceluia care în palme îl ţineau de veacuri.

Acasta s'a voit şi s'a făcut în 1848 aici, în Ardeal.

Şi, fiindcă din orice serbare naţională trebuie să rămâie în suflet altele decât zvonul zădarnic al cuvintelor ce pier, să isprăvim, toţi oamenii de cinste, cu juruinţa că, ascultând cuvintele

„Bolșevismul“ nostru

Destăinuirile d-lui prof. N. Iorga.

Camera tuturor fărădelegilor, — poreclită într-un moment de revoltă de către d-l Argetoianu „cameră-bordel“ — în nepuțința de-a combate comunicările și denunțările zdrobitoare ale opoziției, a început să escludă pe deputații opoziției dela ședințe. Cu prilejul excluderii distinsului deputat Buzdugan marele patriot basarabean, d-l prof. N. Iorga a rostit o strălucită cuvântare în care a făcut impresiune deosebită. Redăm această parte a discursului după notele stenografice. Iată ce a spus d-l N. Iorga:

„D-voastră nu vă închipuți câtă stăpânire de mine îmi trebuia pentru ca om bătrân, să sufăr în fie-care moment insulte, eu dascăl bătrân, cu obrazul curat. (Aplauze puternice).

Și sunt insultat în fiecare zi! Și, domnilor, ce a făcut d. Buzdugan? A venit în mine într-un rând — ascultați pentru că e curatul adevăr...
Un glas: Eram și eu de față.

D. N. Iorga: Ascultați și pentru că e una din scenele cele mai mișcătoare din timpul războiului. A venit d. Buzdugan la mine, îmbrăcat rusește; a deschis ușa larg și s'a așezat pe canapea, fără să-l fi poftit nimeni. Mi-a declarat că e comisar și mi-a dat în mână un document. Mi-am zis: „S'a isprăvit cu viața mea, mă omoară!“ (Iaritate). Pentru că tot nu folosea dacă ziceam ceva, i-am spus: „Pentru ce ai venit la mine: Mi-a răspuns: „Eu sunt Român din Basarabia și am venit la d-ta ca să-mi arăți ce cărți românești să citesc“. Și am luat pe d. Buzdugan, îmbrăcat așa, și l-am dus la librărie unde a cumpărat cu leafia lui de soldat câte cărți românești erau acolo.

A venit apoi din nou la mine și am văzut cum sufletul i se ridică sus, tot mai sus și acest Buzdugan pe care l'ați izgonit de aci pentru că a spus Hol și-a pus pielea lui în primejdie — că atunci era pe viață și pe moarte — și a spionat domnilor, a spionat în comitetul bolșevicilor și în fiecare seară venea și-mi făcea raportul, că a înțeles că bolșevicii voiau să-l prindă pe Rege la Iași.

E aici d. Duca și, d-le Duca, în casa lui Praja, unde stătea, m'a spus, într-o Joi seară: „este ceva îngrozitor să prindă cineva pe regele României, iubit, în p'ina capitală a lui. Ce ne facem?“ Dumnealui m'a spus aceste.

Intr'adevăr, ne întrebam toți, ce ne facem? Și despre toate îmi raporta acest Buzdugan pe care l'ați dat afară. Venea la mine, punându-și viața în primejdie, în fiecare seară și-mi făcea raportul, pe care eu îl transmiteam — o știe d. Duca — îl transmiteam la legătușă americană, d-lui Andrews — dau și numele — și, într-o Sâmbătă, la ceasurile 11, d. Andrews m'a spus: „multumită cui și-a adus informațiile, multumită intervențiunii mele, primejdia e ridicată. Dumnică Regele nu mai era de altfel, la Iași. Imi spusese: „nu pot folosi aici, mă duc pe front în mijlocul soldaților mei“. Și s'a dus cu o proclamație — să mă erte Măjestatea S., — la care am mândria să fi colaborat; ea a fost scrisă în stradă, a fost scrisă de mine, proclamațiunea prin care se făgăduia ostașilor pă-

mânt și drept la vot. (Aplauze puternice în rândurile opoziției).

Așa bolșevicii suntem noi, și nu zic nimănui: „să-ți fie rusine obrazului“, când la vârsta mea îmi aruncă în obraz că sunt tovarăș cu comunistii pentru a răsturna acel steag tricolor, față de care, așa cere o singură favoare: când mă vor îngropa într-un colț de pământ, să mă înfășoare într'insul.

(Emoționante aplauze unanime. Opoziția aplaudă mișcarea, grupată în picioare în jurul profesorului N. Iorga.)

Și a venit Buzdugan din nou, în luna Mai, la mine și m'a spus: „Ce țară sunteți de nu votați legea agrară? De ce nu vrea Regele să se voteze legea agrară?“

I-am răspuns: d-le Buzdugan, îmi ești foarte drag, dar să nu pui în cauză pe Rege, altcum nu vorbesc cu d-ta“.

Și atunci el s'a rușinat și s'a dus singur din casă. Nu l'am dat eu afară, iar, la prima oară când l'am revăzut, a venit la mine cu o biandă pe care mulți nu l-o cunosc, și m'a spus: „Domnule profesor, am greșit. Eu n'am a face cu Regele, dar mi a căzut greu când am văzut că se zăbovește cu acordarea drepturilor făgăduite țărănilor“. Acesta este adevărul. (Aplauze).

Reducerea serviciului militar

Din ciclul legilor de organizare a armatei face parte și legea recrutării, care este în pregătire. Noul proiect revizuește toată legea veche a recrutării, conținând două inovațiuni mai importante: stagiul la școlile superioare și reducerea serviciului militar.

Prima inovațiune constă în faptul că se prevede ca studenții dela școala politehnică și cel dela școala de silvicultură, să-și facă stagiul în școală, paralel cu frecventarea cursurilor.

Această măsură se ia din cauză că la aceste școli durează un șir lung de ani, iar pentru a se remedia criza de tehnicieni necesari pentru refacerea țării, studenții vor putea eși din școli, cu stagiul militar făcut, și să intre direct în carierele respective.

Noua lege prevede de asemenea reducerea serviciului militar activ dela 2 ani la 19 luni, adică cu 5 luni la toate armele, afară de marină.

Această reducere se face din cauză că nici azi ostașul nu servește sub arme de fapt mai mult de 19 luni, deoarece cele 5 luni sunt timpul cu cât se scurtează serviciul prin concediile ce se dau din motive bugetare.

Antreprenor-constructor

Primește tot felul de lucrări de construcție și reparaturi, fac planuri și devize atât în Brașov cât și în provincie cu prețurile cele mai moderate. Dau informațiuni gratuite.

Reg. sprrijinul Onor. Public.

Cu stimă
D. NOIAN
antreprenor-constructor
Brașov,
Strada Sifel No. 48 c.

5-5

Publicațiune de licitație

Biserica ev. luth. din Sa Nou publică în 1 Iunie 1922 la orele 3 p. m. o licitație publică pentru reparația acoperișului de tînchea al bisericii comunale.

Prețul reparațiilor este 120,000 —, iar vadiu 5% al sumei acesteia.

Antreprenorul care va obține lucrările, va completa vadiu la 10%.

Bugetul și condițiunile se vedea la biroul parohial al bisericii susamintite până la termenul indicat.

Comitetul parohial.
450 1-1

Pentru Rosali

se găsesc mai ieftin costume de bărbați și copii la

Bazarul de hain

BRAȘOV, STRADA HIRSCHER 2.
452 1-4

CINEMA MODERN

Azi Sâmbătă, la 9 ore seara o reprezentația celebrului telepat

G O L D

Măine Duminică d'mineaza mai reprezentația cinematografică pentru copii.

După masă la ora 2 1/2, începe reprezentațiile cu

Vicarul Satanei

în rolul principal cu Harry Pie Două părți deodată în 13 acte. Seara la 9 a doua reprezentația telepatului G O L D.

Fuziunea

marghilomanistă - averescană

În numărul său de Vineri oficiosul guvernului publică cu o deosebită satisfacție știrile despre fuziunea marghilomanistă-averescană.

Iată informația, după acest ziar:

„Tratatul între comitetul executiv al partidului conservator-progresist și conducerea partidului poporului de sub președinția d-lui general Averescu, în vederea unei fuziuni, — conține și sunt aproape de sfârșit. De pe acum se poate considera stabilită înțelegerea în principiu. Rămân numai de fixat unele amănunte. De aceea termenul de 21 Mai, până la care se hotărâse efectuarea fuziunii, s'a prelungit

până Joi 28 Mai. În acea zi se va proclama în mod public fuziunea“.

Iată fuziunea, singura fuziune, care le convine și liberalilor! Să se bucure deci. Au și motiv. Această este doar o fuziune ca restul și tălcul ei.

Ca să dovedim importanța acestei tovarășii politice, reproducem tot din „Vitorul“, apărut în 5 Februarie 1922, următoarea apreciere asupra ei:

„Tovărășia politică care se leagă între d-nii Averescu și Al. Marghiloman e cât se poate de firească.

D-l general Averescu este omul care a semnat la Baitea, preliminarile păcii pe care d-l Marghiloman a încheiat-o la București, cu Nemții.

D-l Marghiloman este omul care a protestat împotriva prețurilor reduse, fixate de partidul liberal pentru p'ata pământurilor expropriate, cerând sporirea lor

tar d-l Averescu a ridicat aceste prețuri înmulțind costul arezilor regionale nu cu cifra de 20, ci cu cea de 40.

Prieteni! streinilor și damamantii țărănimii române au tot dreptul să colaboreze acum și dacă nu ne miră tovarășia încheiată, ne surprinje că această tovarășie nu s'a realizat mai de mult“.

Așa scrisu acum trei ani despre această tovarășie politică, aceia cari azi se bucură de ea, ca de un eveniment deosebit.

O tempora, ..o Brătienilor!

Farmacii deschise. Dela 23 Mai până la 6 Iunie a. c. va fi serviciu de noapte, de amiază și în Duminică farmaciile „La Ursu“ a d-lui Carol Schmidt, C-tate, str. Orfanilor 1 și la „Sf. Maria“ a d-lui Tulliu din str. Prințepile Caroli 36.

de sfat ale bunei învățături, vom lucra pentru ca singur dreptul să stăpânească în țară și el să umble spre biruință pe singurele căi ale omeniei“.

O scenă impresionantă.

Urcându-se la tribună bătrânul legionar al lui Axeante Sever, moș Vasile Aldea, care povestește din cele petrecute atunci, d. prof. Iorga s'a urcat alături de el și a spus:

— Fiindcă m'a mișcat adânc cuvântul moșului martir al acelei neuitate zile și ca să vedeți aievea legătura dintre cărturar și țărân, — un biet pârilit de cărturar ca mine, un sărac țărân ca dânsul, să mi dea voie a-l săruta cum aș săruta pe tatăl meu. (Urale și aplauze furtivoase).

D. Iorga a fost luat pe sus de săteni și dus o lungă distanță, în care timp strigătele de trădare d. Iorga nu mai conțineau.

În Palatul Mitropolitan.

La masa dată de I. P. S. S. Mitropolitul Vasile Suciu se perondau oratorii închinând pentru Rege, pentru reprezentanții guvernului, etc.

Deodată se face liniște. D-l prof. dr. I. Coltor, ridicându-se închină în cuvinte care au mișcat sala stărnind torențe de aplauze și urale, pentru d-l prof. N. Iorga, eșă de scump Ardeleților și în special Blâjenilor, nu numai ca istoric, profesor,

bărbat politic, poet, dar mai ales ca apostolul neamului, al naționalismului luminesc și inteligent.

Căci d-sa este acela care ne-a făcut să visăm de mici, să visăm prin lacrimile provocate de eguduitoarele accente cu care știa să evoace trecutul și drepturile noastre, să visăm o Românie așa cum o vedem și o avem astăzi“.

Noi vedem în d-sa pe marele român care a știut să rupă stropii din soare și să-l pună în sufletele Românilor din Ardeal pentru a-l face să simtă veșnic la București; pe marele Român care a făcut când se cereau vorbe goale și n'a încercat nici odată să aducă la noi patimile și neînțelegerile politice din Regat, nici după unire, și cu atât mai puțin înainte.

De aceea ținem ca în casa I. P. S. S. Mitropolitul nostru să ridicăm paharul recunoștinței și venerației noastre, cel mai cu dragoste pahar, în cinstea aceluia care concretizează toate aspirațiile sufletului candid românesc, în clasa marelui român și apostol N. Iorga.

Luând cuvântul d-l prof. N. Iorga a spus următoarele:

„Neș pune la voi concluziile părintelui Coltor, fiindcă nu se știe nici odată ce lesă dintr-o vâșare, fie și secretă. Iar cuvi telor, spuse despre mine, să mă îngăduie a le lua în numele unei generații pe care u neori am precedat o puștin dar

care și fără mine ceva mai târziu poate ar fi ajuns cu același suflet la același scop.

Nu știu ce-i datorește Blajul; știu însă bine, prin propria mea experiență, ce datorez eu Blajului.

Ce-i datorez afară de o datorie pe care vreau s'o subliniez astăzi.

Aparțin eltei Bisericii decât celei de aici. Dar ea trebuie să recunoască un lucru: că, primejdiiță nu de grecism, ci de forma habzburgică a ortodoxiei, slavismul Sârbilor, ea nu s'ar fi putut organiza liber dacă n'ar fi fost pentru stăpâni frica de a nu se trece la Biserica unită.

În ea respectăm însă și alt ceva. Sufletul românesc este așa de tare încât e în stare să prefacă după el ori ce formă religioasă. Dacă forma cea mai departată de noi islamismul Românilor de la Verdar, ar fi prim, mi și mi din ai noștri și, în realizarea visului celui mai îndrăzneț al „României“ reinolită până la mările latină și răsăriteană pe care treceau vasele strămoșilor, oști românești ar fi intrat în Nânta, ar fi găsit și acolo tricolorul care discret și curagios tot odată, împodobește zidurile catedralei voasre.

Și această Biserică e un poțir de ani, de și mai mic decât celalt în care trăește taina sufletului național.

Când am venit însă aici, de mult, încă tânăr pentru simple

studii, m'am întors altul decât venisem.

În tragedia ființei mele morale mă găsesc robul unei mari literaturi, care nu e nici cea franceză, nici cea germană: literatura de preocupări înalte a englezilor. Dar prefacerea a desăvârșit-o Ardealul și în largă măsură acest oraș.

Am găsit aici două simboluri: Un bătrân călugăr, trăind viața de pustnic între cărți de multe limbi, une-ori și mie neînțelese moștenirea marelui Cipariu.

Sărac în haină, simplu în moravuri, daric în ascuns pentru cultura bogăției noastre. Dar, la masa oficialității ungurești căreia trebuia să i se deschidă ușa primitorului Vlădică Mihaly măcer pentru ca răul de mâine să nu fie mai rău de cât cel de azi, el s'a ridicat odată și a afirmat în așa chip drepturile nației noastre în cât sângele s'a uscat în fața reprezentantului unei puteri care era de față.

Peste un ceas voi duce flori la mormântul uitat al lui Augustin Bunea, a cărui amintire trăiește totuși în sufletele celor buni. Câtă știință și câtă modestie! El dădea taina vieților mari care se cheltulesc umil pentru singurul folos al neamului.

Și am văzut și altceva: Odi-noară vedeam mândri țărani de aici venind ca în curtea lor să bea apă proaspătă dela fântâna Mitropolitului. Așa intrau țărani ca la ei acasă și în răcoarea

apoi veșnice care e cultura românească din chiliele Blajului.

El are aici fratele cel bun și venind din țara, unde sătenul putea fi un subiect pitoresc pentru Alecsandri și o unealtă de muncă, eu am înțeles de democrație supt crucea cea bi trână fără imprumuturi străine de lemnul căreia atârână stieghi naționali. Am plecat cu ideea altui naționalism de cât acel care distrează un salon sau loșește unui club.

Poate de acela sunt singurul om politic român, care, după desrobire n'am introdus aici, în pământ de solidaritate, osebă și discordii de partid.

În sănătatea acelor cari străni de mârșăvia calculele materiale, vor fi în stare cu peste decăderea materialistă de azi, peste vremea îmbogățirilor și demoralizărilor, vor crea un mâne al libertății mai bun de cât ieri al sclăviei, ridic paharul meu. (Aplauze îndelungate, ovaiji).

Tutoror cari au luat parte în mormântarea neuitatului nostru

Eugen Bârsan

și ne-au exprimat condolențe în persoană și în scris le exprimăm mulțumite pe această cale.

455 1-1 Familia îndolată.

Incălcarea libertăților publice

Interpelarea d-lui Alexandru Vaida-Voevod în chestia atitudinii guvernului față de întrunirile opoziției.

În ședința de Marți a Camerei, în mijlocul unui scandal enorm provocat de majoritatea asmuțată de pe banca ministerială, d-l Al. Vaida-Voevod a înșirat măsurile de constrângere luate de guvern pentru împiedicarea întrunirii opoziției unite din Dumineca trecută.

Barierile, a spus d-l Vaida, au fost închise cu streji militare. Lumea a fost oprită la poduri și prin sate; jandarmii au intrat în funcție în toate colțurile județului, — cum pot dovedi cu fotografiile pe care le am aci.

Fiii țărănilor, ostașii, au fost mobilizați în Capitală, gata să fie aruncați cu armele asupra noastră. Ați scos armata împotriva noastră în numele patriei! Totuși când nimic din trecutul și prezentul Partidului național — în toate formațiile lui contopite — nu că îndreptățește să-l tratezi ca pe un pericol ordinelui și patriei, de ce oți scorboli armata la rolul de uneltă politică pentru a apăra un guvern și un sistem de teroare și de înșelăciune?

Olișerii înșelși, cari vă cunosc valoarea morală, sunt revoltați de rolul, la care i constrângeți. Mijloacele d-voastră v-au dovedit zădărnici lor, pentru că marea mulțime de la întrunirea noastră de Duminecă constituie cel mai elocvent răspuns.

Și atunci zierul d-voastră a socotit că ne poate micșora în ochii țării, tratându-ne drept adușari bolșevici. Dacă o întrunire, care se desfășoară în cântecul de „Deșteaptă-te Române” și „Trăiască Regele!” este o întrunire de bolșevici, interzicerea tuturor muzicilor militare să mai întoneze aceste imnuri patriotice. Din ordinul guvernului, gorniișii cântau, când oratorii noștri vorbeau poporului. Ați degradat armata scorbând o la rolul de consiar.

Am cerut mulțimei să plece în liniște. La ieșirea din sala Dacia ne-am pomenit că olișerii se retrag... Puștile s-au îndreptat contra noastră. Soldații ciocneau armele, ca să ne impresioneze, scoteau cartușierele. Voleam să vorbim cu un olișer. Nici unul! Se poate să fie în sălă prădă mulțimea de cetățeni unor soldați, fără un comandant?

Mi s'a deschis, grație unor cetățeni, posibilitatea să ajung în dosul soldaților, la un general. I-am zis: „Ce vreți? Vărsare de sânge? Cum să l'oprim să nu treacă?” Mi a spus că vrea să plecăm în liniște și că are ordin să dea drumul mulțimei să iasă pe o singură stradă.

Dece provocarea această, care nu se poate și nici odată cum se termină? Era mai prudent să se plezeze trupe la palat sau parlament, dar nu să se bazeze eșirile și să puneli generali în fruntea scelor soldați. Pentru ei nu e o rușine că-și fac datoria, în orice împrejurări, dar e pentru dv.

D-l Hortopan fost ministru, a fost arestat fiind că a spus unui cetățean ce dorea să treacă la treburile lui: „Ești pe moșia lui Brătianu...”

Un comisar regal, una dintre cele mai însemnate persoane, i-a spus: „Cum poți să faci ironie?”

— Am voie să vorbesc cu prietenii!

A fost arestat pentru această întrebare la poliție, dacă e comunist și de ce e arestat, a răspuns:

— „Pentru ironie... (ilaritate). D-l Tătărescu a raportat că în Bessarabia e liniște, toată lumea e mulțumită, că ar dansa toată ziua! Vă dați seama ce ostilitate e contra dv? Sămânța revoluției o semănași dv, în suțete. Când în Bulgaria au

ajuns lucrurile de se impușcă oamenii politici, când în Jugoslavia și Ungaria merg lucrurile de valma, dv, faceți liniște tero izând populația, și abuzând de forța a mată. Doriti să vă impuneți mai departe Regelui? Cetățenii se întreabă: „ce va fi cu copilul m'ă? E datoritatea noastră să scăpăm țara de dv. cu o oră mai de vreme.”

Pretindem ca d-l I. Brătianu să vină și să răspundă pentru toate ilegalitățile, căci d-șaa a declarat mereu că își ia răspunderea lor.

În răspunsul dat de ministrul Duca, acesta în loc să caute o scuză cât de cât plausibilă, a susținut cu un rar cialam, că guvernul n'a făcut decât să „apere ordinea”.

D-lui Vaida i-a replicat că nu pentru apărarea ordinii ci pentru menținerea la putere a guvernului liberal s'a abuzat de armată.

A mai luat cuvântul d-l dr. Lupu, care a arătat că strelnii veniți în acea zi la București, văzând extraordinara desfășurare a armatei, au avut impresia că stau în ajunul începerii revoluției.

Procedura concordatului forțat în afara de faliment

Ministerul justiției, față de reclamația societății anonime a comerțanților angroștiți din București și având în vedere că deși concordatul forțat în afara de faliment din circumscripția Curților de apel din Cluj, Oradea-Mare, Timișoara și Târgu Mureș, a fost desființat dar că totuși cererile pendinte vor continua să fi rezolvate conform normelor jurnalului consiliului de miniștri ungar abrogat, a luat următoarea decizie:

Art. unic. În afacerile pendinte la autoritățile judecătorești din circumscripția Curților de apel Cluj, Oradea-Mare, Timișoara și Târgu Mureș, în cari cota oferită n'a fost încă supusă votului creditorilor, procedura concordatului forțat în afara de faliment va putea fi continuată numai dacă debitorul oferă o cotă minimală de 60 la sută din capitalul creanțelor. În caz contrar autoritatea, în fața căreia e pendinte afacerea va stinge procedura.

Două puneri la punct

Audiența d-lui prof. N. Iorga. Comuniștii la întrunirea opoziției unite.

Ziarele Partidului național „Neamul Românesc” și „România” publică următoarele două comunicate:

„Confratele „Adevărul” a anunțat că d-l profesor N. Iorga a solicitat Suveranului o audiență după întrunirea dela „Dacia” și că M. S. Regele a răspuns prin d-l Hloțu, că nu a reluat încă audiențele.

„Confratele „Adevărul” a fost indus în eroare.

„D-l N. Iorga respectă prea mult înșteia Regelui, spre a cere o audiență în aceste împrejurări.”

„I se pare că atât de naturală este schimbarea de regim, încât ori ce insistență ar fi o îndelicateță.”

„În ce privește relațiile cu d-l G. Hloțu, ele n-au încetat niciodată și d-l profesor N. Iorga nu vede nici un motiv să întrerupă o prietenie, numai pentru că prietenul său a devenit ministru al paletului, — dar nici n'ar fi în stare să înfrunzeze cătuși de puțin asupra judecării nepărtinitoare a sfârșitorului regelui.”

„Astfel de spuiături aparțin unui trecut apropiat, în care partidul dela guvern nu se sfta să între bulnfeze arme nepermise pentru a-și asigura o situație nemeritată.”

„Din multe cercuri liberale s'au lansat câteva nerozii, cu privire la manifestația cetățenească a Opoziției Unite.

„Chiar „Viitorul” a căzut în cursă, înregistrând câteva — printre care acea că la demonstrația civică dela „Dacia” au participat și... comuniștii. În zecile de mii de participanți, se vor fi strecurat poate și de aceștia — dar probabil cu asentimentul prealabil al d-lui Tătărescu și al altor sfere liberale care au la îndemână agenți provocatori plătiți ca să le servească interesele.

„Ultima prostie liberă, pe care o lansau majoritarii d-nului Văitotanu, a fost că d-nii N. Iorga și C. Argotianu ar fi primit înalte indicații că acțiunea Opoziției Coalizate nu va trânti regimul pașapoartelor.

„De prisos să arătăm că e vorba de încă o genială prostie pornită din lagărul cointeresării desperate.”

Intocmirea listelor electorale

Incepând de ieri, Luni, 18 Mai până la 28 Mai o comisiune orășenească lucrează la întocmirea noilor liste electorale. În scopul acesta toți bărbații născuți în anul 1900 și mai înainte, cari domiciliază de 2 ani în Brașov, dar nu sunt aparținători la Brașov, sunt invitați a se prezenta în zilele amintite d. a, între orele 3 - 6 în sala mică a Statului din Piața Libertății spre a comunica comisiunii datele necesare listelor de alegători referitoare la etate, domiciliu și naționalitate. Funcționarilor publici nu li se cere domicilierea de 2 ani.

Nici un Român să nu întârzie a se prezenta în fața acestei comisiuni, ca să-și asigure dreptul de alegător.

A. S. Principele Carol la Brașov.

D-l locot. colonel Popovici, comandantul Pieții Brașov, ne transmite următorul comunicat: Duminecă 24 Mai ora 5.30 d. a. va avea loc la Cercul militar un matineu cu ocazia sosirii Alteței Sale Regale Principele Carol.

Toți d-nii cu d-nele care au luat parte la petrecerile dela Cerc sunt rugați a lua parte la acest matineu.

Cronica didactică

Zilele acestea a apărut ediția a 6-a a cărții *Rumänisches Sprachbuch*, o gramatică a limbii române pentru nemții țării noastre și pentru toți aceia, cari posedând limba germană, doresc să învețe românește. Autorii, doi desăli cunoscuți și bine apreciați în cercuri largi, d-l Michael Teutsch și prof. dr. Ioan Baciu, au făcut prin editarea acestei cărți și în special, prin ediția de față, cu mult mai mult, decât o operă pur didactică, căci ea reprezintă de fapt o operă culturală, și patriotică în accepția cea mai nobilă a cuvântului. Spiritul cărții, pur cultural, de-un naționalism cristalizat și sobru, demn și cu convingutul respect pentru cultura și sentimentele altor popoare, este caracterizat și prin faptul că-i lipsit de anumite ecrescențe de șovinism și de îmbăsceli de accente stridente, impr jurare, care ridică opera din chestiune mult deasupra lucrărilor de didactică, similare și care bate o adevărată punte de trecere dela câmpul limbii și culturii noastre spre cel al limbii și culturii concetățenilor noștri minoritari. E singura metodă demnă de numele de român, singura metodă fericitoare a țării și determinătoare de progres. Metoda cărții a știut să realizeze un mănăun hiu de material variat viu și practic, îmbrățișând în buclile de proză toate manifestările mai importante de viață publică și privată, iar în poezii un buchet frumos din literatura noastră cea mai bună.

Alcătuirea cărții, spiritul ei, partea curat gramaticală, precum și anexele dovedesc o pătrundere justă a celui mai bun spirit pedagogic. Forma exterioară plăcută și în bună măsură făcute acestei nouă ediții, precum și faptul în sine că s'a ajuns în timp scurt la a 6-a ediție, vorbesc dela sine și constituie cea mai bună recomandare.

Dr. I. L.

Burse pentru tineri industriași și aplicați comerciali.

La Camera de comerț și industrie din Brașov se acordă în curând cinci burse pentru tineri industriași și trei burse pentru tineri aplicați comerciali, în sumă de câte 15.000 Lei. Pentru o asemenea burse pot concura alții tineri industriași resp. aplicați comerciali, cari își au domiciliul stabil în circumscripția Camerei, adică în județele Brașov, Făgăraș, Târnava-Mare și Sibiu.

Bursele industriale se pot acorda unor tineri industriași, cari doresc să-și mărească cunoștințele profesionale câștigate până în prezent, cercetând o școală specială. În cerere se va arăta: numele, domiciliul, starea familiară, specialitatea aleasă de concurent și planul despre calea aleasă de dânsul pentru cultivarea sa mai departe. La cerere se va anexa: certificatul de naștere, un certificat de moralitate, precum și certificatele despre ocupația de până acum și studiile absolvite.

Cererile concurenților pentru obținerea unei burse comerciale pentru cercetarea unei școli speciale de comerț, (Academii comerciale sau școli superioare de comerț) vor cuprinde: certificatul de botez, certificat de moralitate și certificat despre studiile de până în prezent, dovada despre starea familiară. Concurentul va arăta mai departe cum anume crede să utilizeze mai târziu în interesul comerțului patriei cunoștințele dobândite. Cererile timbrate legal se vor înainta la Camera de comerț și industrie din Brașov până la data de 13 Iunie a. c. cel mai târziu. Concurenții, cărora li se va acorda o burse industrială sau comercială trebuie se dea declarație în scris, că vor studia la o școală, care se află în afară de domiciliul său și că se obligă să se stabilească în România. În caz de neîndeplinirea acestor condițiuni, acela cărui li s'a acordat burse, trebuie s-o restituie.

Dela cercul studențesc din Țara Bârsei.

Mulțumire publică. Cercul studenților din „Țara Bârsei” București, publică cu vii mulțumiri lista dior suprasolvenței dela serbarea organizată în ziua de 20 Aprilie 1925 la Râșnov.

C. Ciocolu, Ploești 300 Lei. Câte 100 lei: Dumitru Ciocolu, Gh. Coman, Nic. Patron, H. Kloss.

Câte 60 lei: Ganzert & Comp. dr. I. W. ber, d-rele Scurtu și Olteanu, G. Truetsch.

Câte 50 lei: Dl Papp, Gh. Eftenie, Petrahe Urzică, I. Eitzen, Otto Rhein, F. Schaeider, Mayer, Dicu Grigore, Gh. Brezean.

Câte 40 lei: I. Marzell, Elena Catalos, Preis Anna, Al. Niccoară, Tolea C. lin.

Câte 30 lei: Herman Ploff, I. Marga, Gh. Rășină, Gh. Ilie.

Câte 25 lei: Nicolae Spinu, A. Mojesch.

Câte 20 lei: Săndulescu, N. N., O. Riemesch, N. N., N. N., Weobel A., Hermann Porr, d-ra Sfetea, I. Renghza, M. Kopony, G. Gagesch, I. Ducaru, Gh. Eftenie.

N. N. lei 15.

Câte 10 lei au subacris: Dl. Botoiu Luca, M. Ojelea, N. N., N. N.

Comitetul.

„TARLUNGUL”

Soc. electrică din Săcele are vacant postul de vizitior la trăsura cu doi cai, bine retribuit. Dontorii să știe românește. Adresa la Soc. Electrică „Tarlungul” Cernatu. 449 1-2

Ciorapi de bărbați și femei. Ciorapi Haferi

Echipament p. turiști

Articole de modă pentru d-ni și d-ne

I. TEUTSCH & Comp. S. A. Fabrică de tricotaj

BRAȘOV, Strada Lungă 20 și Strada Porții 6

INTREPRINDERE de construcții de case

St. de Woyciechowski

Str. Sf. Nicolae " No. 10.

451 1-0

Revizuirea generală a tuturor biletelor de liberă petrecere

Dela Ministerul Muncii, Cooperăției și Asigurărilor Sociale Direcția Generală a Muncii, primim următorul comunicat:

Ministerul Muncii de acord cu Ministerul de Interne și cel al Industriei și Comerțului a hotărât ca în primele zile ale lunii Iunie a. c. să se facă o revizuire generală a tuturor biletelor de liberă petrecere, pe baza cărora stau în țară salariații supuși stărilor, indiferent de data până când sunt valabile aceste bilete.

Scopul acestei revizuirii este ca salariații stărilor indispensabili, să li se anuleze termenul de expirare a biletelor de liberă petrecere în țară, dându-se prelungire pentru un an și revizuireându-se apoi numai din an în an la același dată.

Pentru aceasta, toți acei cari au în serviciul lor personal de supuzente stărilor, până în ziua de 30 Mai a. c. vor depune pașapoartele și biletele de liberă petrecere ale acestora:

Serviciile de Siguranță din Capitala județului pentru salariații din județele: Dolj, Vlasca, Brăila, Constanța, Durostor, Calacra, Chigicau, Acherman, Corvintu, Iași Băi, Soroca, Cernăuți, C. Lung, (Bucovina), Rădăuți, Vinița, Coșman, Brașov, Cinc, Prahova, Cejocna, Salumare, Bihor, Alba de Jos, Mureș-Terș, Maramureș, Sănoș-Dobăca, Târnava-mare, Sibiu, Hunedoara, Arad, Caraș-Severin, Timiș-Torontal.

Brigăzilor de Siguranță din Capitala județului pentru salariații din județele: F. gârș, Vâlcea, Romanșii, Teleorman, Tulcea, Orhei, Bender, Ismail, Cahul, Hotin, Botoșani, Dorohoi, Fălciuceni, Neamț, Odorhei, Dâmbovița, Buzău, Putna, Trei-Săune, Bacău, Sălaj, Târnava mică, Bistrița-Năsăud, Târșia, Arșad, Mehedint, Gorj.

Poliziilor din Capitala județului, pentru salariații din județele: Siret, Gara Hamorului, Ialomița, Olt, Muscel, Argeș, Storojineț, Fălciuceni, Tutova, Tecuci, Vaslui, Roman, Zestavna, Văscăuți, Suceava R. Sărat.

Pentru salariații stărilor din București actele vor fi depuse la **Inspectoratele de Poliție respective.**

Pentru salariații stărilor din județul Ilfov, actele vor fi depuse la **prefectura județului Ilfov.**

Aceste acte se vor depune cu o petiție semnată de patron și în ea se va arăta deslușit serviciul ce îndeplinește fiecare salariat stărilor.

Pe lângă aceste acte (pașaport și bilet de liberă petrecere) se vor adăuga **dovezi speciale pentru:**

1. Cei cari sunt în țară dinainte de 1916.
2. Cei cari au făcut serviciu militar în țară.
3. Cei căsătorii legitimi cu române.
4. Cei cari sunt proprietari de imobile în țară.
5. Cei cari au făcut cerere de încetățenire și posedă certificatul Ministerului de Justiție.
6. Cei asociați la capitala unei întreprinderi.
7. Cei trimiși de casele comerciale sau industriale străine pe lângă reprezentanțele lor din România.

Pentru cei dela No. 1, 2, 3, 4, 5, dovezile vor fi numai oficiale.

Serviciile de Siguranță, brigăzile și polițiile arătate mai sus vor înainta pe ziua de 5 Iunie a. c. toate cererile primite, Inspectoratelor regionale ale Muncii, pe lângă cari vor lucra începând dela 10 Iunie Comisiunile de revizuire compuse din Inspectorul Muncii, Inspectorul Industrial, Inspecto-

rul de Siguranță, un patron și un muncitor (salariați).

Prin salariat stărilor care urmează a fi revizuit, se înțelege orice supuz stărilor (sex masculin sau feminin) care este angajat ca în schimbul unei plăți sub orice formă ar fi ea, să îndeplinească un serviciu în orice ramură de activitate și oricare ar fi gradul ce au în serviciu (dela Director General de întreprindere industrială sau comercială și până la servitor în activitatea casnică sau agricolă).

Pentru salariații cari nu posedă bilete de liberă petrecere din diferite motive, patronul trebuie să erate în cerere: numele și pronumele lor, data nașterii, profesiunea, supuzența, localitatea unde se găsește, soția și copil dacă au, numele și vârsta acestora.

Salariații cari în momentul revizuirii nu vor fi angajați, vor înainta singuri actele lor organelor de Siguranță arătate mai sus cu petiție, arătând și motivul pentru care se găsește fără ocupație și dela ce dată.

Acei salariați, care după terminarea revizuirii se vor mai găsi fără bilete de liberă petrecere sau cu ele nerevizuite, vor fi trecuți peste graniță, iar patronii în serviciul cărora au fost și au neglijat să le trimită actele la revizuire, nu vor mai avea dreptul să angajeze salariați supuși stărilor.

După revizuire, actele vor fi înapoiate prin aceleași autorități, celor ce le au depus.

Organele de Siguranță și Poliție, arătate mai sus, la depunerea actelor, vor elibera adeverințe de primirea actelor, care vor servi salariaților stărilor pentru legitimarea șederii în țară pe timpul cât va dura revizuirea.

Teatrul maghiar.

Turtă dulce, (Mézeska'ács) este o piesă cu muzică sau un fel de revistă mai serioasă, a cărei text se datorește autorului Emőd Tamás, iar muzica, lui Szirmai Albert. Coloritul unguresc al piesii, îi dă acestuia o individualitate oarecare, dar nu poate să o ridice la nivelul unei piese de valoare literară. Actorii însă, ca și până acum, au fost la înălțime. Sunt de relevat în special rolurile jucate de Pintér Böske, Fekete Rozsi, RudosBandi, Ross și Vákár.

A vén gazember (Pungașul bătrân) este prima piesă din seria de până acum, căreia i se poate atribui o apreciable valoare literară. Această dramă, în 3 acte, a scris-o Harsányi Zoltan, după romanul cu același nume al cunoscutului scriitor maghiar M. Kszáth Kálmán. De geaba, — nu se pot confunda bucățile de senzație sau de ocazie, cu operele serioase literare. Portretul baronului risipitor, nepăsător și decăzut precum și caracterul soției sale, bănuitor și palavragiu erau bine zugrăvite, precum bine prinse erau și tipurile tinerei barone și a locotenentului, ambii cinstiți, cu principii sănătoase de viață și dotări cu un bun simț psihologic. Dl Fehér Imre, directorul trupei a avut o eselență prestație în rolul „bătrânului pungaș”, care în dorința de a salva situația materială a familiei baronului, a avut inspirația stranie de a stoarce și fura bani și obiecte de preț din posesiunea aceluia, ca după moarte să le redea pe toate, prin testament, fiului și ficei soției baronului. O seară plăcută, atât ca piesă, cât și ca reprezentare a ei.

Dr. L.

Teatrul Cinema Apollo

Marți 26 Mai 1925 ora 9 seara

Turneul Olimpia Bârsan

societara Teatrului Național din București cu artiști dela Teatrul Național din Cluj. Se va reprezenta

DEMONUL

tragi-comedie în 5 acte de Karl Schönherr, tradusă de d-nul St. Bezdechi profesor universitar.

Bilete de vânzare la Agenția teatrală.

Știri din Maramureș

— Mai 1925.

Asociațiunea profesorilor secundari din județ a ținut în 1 Mai o importantă ședință ocupându-se cu hotărârile congresului dela Chigicau și desavânșând hotărârea lipsită de competență luată de congres în chestia disciplinării a profesorului Mavrodian și cei 4 profesori suplinitori din Oradea-mare, cari la dorința a nui amblioz din minister caută să submineze situația d-lui Inspector șef Simeon Gocan. Congresul și a depășit competența — amestecându-se în cauze disciplinare și încurajând din neștiință de cauză anarhia și cetezanja unor elemente slabe din învățământ, cari se mențin la suprafață, în lipsa de merite, prin intrigi și scandale. Se desolidarizează de hotărârile congresului și în acest sens cer respectul legilor printr-o adresă trimisă Ministerului.

D-l revizor P. Didicescu a fost numit inspector școlar. Revizor ar dori să ajungă secretarul partidului liberal Eugen Danca. Rengășii și cei ce se tem de progresul țărănilor prin cultura sușin această atitudine candidată fiind țărutul liberal pe spart, credem că motivele culturale vor fi preferite și interesele reale ale învățământului salvagardate.

În 5 Mai a dat d-l compozitor **A. Bena**, cu corul școlii normale de fete din Cluj la teatrul țărănesc din Sighet un foarte succes concert. Pe 14/V. și-a anunțat baritonul Jean Athanasiu un concert la Sighet.

Postul de jandarmi din Iapa a primit atât de clare ordine, încât în ziua de 1 Mai a oprit locuitorii dela lucru.

Cheta făcută la Sf. George pentru soc. Principele Mircea a realizat o sumă de 14826 lei.

D-l profesor Livia Sabo Bordeaux deschide în Palatul Cultural un salon și școală de pictură.

Concursul corurilor din Maramureș și Bihor se va ține în 14 Iunie la Satu mare.

În Sighet s'a fondat cu un capital de 10 milioane lei „Banca Poporală Evreiască”. Director executiv e Kohan Herman, iar președinte Faks Ete. Debitorii vor plăti 12% cu toate dărușe, Institutul fiind finanțat de soc. „Jout” din America și va servi exclusiv clientela evreiască și interesele țidovești. Na e sfidare, ci o firească dezvoltare a lucrurilor conformă cu importanța numerică și economică a evreilor.

Să ne mire însă nepăsarea cercurilor financiare române față de români și perpetuarea parasitismului care se va potența în urma capitalului american în dauna Românilor!

Zua de 10 și 15 Mai s'au sărbătorit în tot județul cu festive școlare. Cele mai reușite au fost la Sighet.

Comisiunea de ocol Vișdu pentru Reforma Agrară desființează legea și regulamentul prin neaplicarea art. 24 și 12, prin denegarea efectului exproprierei succesive, a respectului avizelor silvice și neînființarea pășunilor alpine comunale. La fel va proceda și comisiunea județeană

care consideră fraudele anterioare cu scutirile scandaloase „de lucruri jidecate”. Specularea pășunilor continuă, iar taxele se ridică și Administrația incurcă lucrurile, ca să demoralizeze lumea și să compromită Reforma Agrară în ochii poporului.

Situația scandalosă din județ mai bine e caracterizată o poporul. Un țărănițim spase: „Să ne ferească Dumnezeu de trei rele: de umbrelaș pe la ușile domnilor, de sănătatea pe bani și de raluș popilor”. Politică a ținut și fețele sfinte, iar goana după înșușire la mână pe cărările jafului. Chestiunea pășunatului și a Reformei agrare, durere, a fost exploatată și de prețime, cere în urma prozilitismului și avizată la prietenoș administrației și la un alt levor de câștig. Timp de secole nu s'a demoralizat societatea atâta, ca sub regimul competent al liberalilor.

Dec'arația d-lui Ionel C. Brătianu, că partizanii și la ales după trecutul lor, a stârșit ilaritate. Trumviratul Mihaili în frunte cu Pét'r a fost doar reabilitat de d-naștia Brătianu, care în Maramureș a cales toate elementele clocite și destrăbălate, cari au demoralizat românismul la cea mai expusă frontieră.

Corosp.

Admiterea la Politehnică din Timișoara.

În conformitate cu Decretul-lege relativ la înființarea și organizarea școlilor politehnice din România publicat în Monitorul Oficial Nr. 10 din 19 Iunie 1920, se aduce la cunoștința celor interesați că la Școala Politehnică din Timișoara care cuprinde două secțiuni:

- a) Secțiunea de ingineri electromeccanici,
- b) Secțiunea de ingineri de mine și metalurgie,—admiterea și matricularea studenților în anul I se face pe baza unui examen de admitere, care se va ține la 5 Octombrie a. c. ora 8 dimineața în localul școlii în Timișoara, I Str. Tunari Nr. 2.

Inscrierea la acest examen se face prin o cerere timbrată adresată Direcțiunii școlii și însoțită de următoarele acte originale:

- a) Actul de naștere,
- b) Un certificat medical constatând că candidatul este de o constituție sănătoasă,
- c) Una din următoarele diplome:
 - i) Diploma de absolvire a opt clase de liceu,
 - ii) Diploma de absolvire a unei școli superioare de comerț,
 - iii) Diploma de absolvire a unei școli de conducători de lucrări publice,
 - iv) Diploma de absolvire a unei școli superioare de arte și meserii, însoțită de certificatul de absolvire a patru clase secundare.

Diplomele altor școli străine vor trebui să fie echivalente de Ministerul Instrucțiunii. Examenul de admitere are loc în scris și oral în fața unei comisii sub președinția directorului școlii.

Cererile de înscriere pentru examen se primesc la cancelaria școlii până la 30 Septembrie, seara, cel mai târziu.

Candidații reușiți la examen

Căminul presei din Ardeal

Tragerea loteriei irevocabil la 16 August 1925

A sprijini presa, însemnează a-ți da tributul pentru ajutorarea unei instituții, fără de care azi nu mai poate dănuți un stat civilizat. Este deci o datorie națională a fiecărui Român să răspundă în mod demn acțiunii, pe care Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat o întreprinde pentru înființarea unui Cămin al Presei în Cluj. În acest scop, pentru sporirea fondurilor necesare, a fost organizată din partea Sindicatului o loterie. Biletul costă numai 2 (doi) Lei, un preț pe care îl poate oricine plăti, fără a simți vre-o povară. În schimb poate avea norocul de a ajunge, pe ușor, la frumoase sume de câștig. **Căci sunt în total 5412 premii în valoare de 500 000 Lei.**

Grăbiți deci și cumpărați cât mai multe bilete, căci, tragerea loteriei va avea loc irevocabil în 16 August a. c. Bilete de loterie se pot căpăta și la Administrația ziarnului nostru.

Fiecare bilet însemnează nu numai o contribuție națională la înființarea unui Palat cultural în Centrul Ardealului, ci totodată și șanse de un frumos câștig.

Nu pierdeți deci ocazia și împliniți-vă datoria de-a contribui cu câte o cărămidă la clădirea Căminului Presei.

TEREN PENTRU CONSTRUIT

De vânzare oca 1600 m² pământ în capătul Strada Laterală, potrivit pentru construirea caselor. Destinată la A. TARTLER Strada lui Hirscher No. 8.

420 3-3

vor fi înmatriculați în anul I al școlii în ordinea de merit după notele obținute.

Taxele școlare sunt următoarele:

200 lei taxa de înscriere pentru examenul de admitere în școală.

Această taxă se achită înainte de închiderea înscrierilor adică de 30 Septembrie.

400 lei taxa de frecvență anuală.

De aceste taxe nu poate fi scutit nimeni.

Programul cunoștințelor cerute la examenul de admitere în anul I al școlii se găsește publicat în Monitorul Oficial Nr. 191 din 3 Septembrie 1924.

Un ziar cinstit românesc este o comoară pentru casa fiecărui Român. Abonați dar „GAZETA TRANSILVANIEI”

Rosenthal

PORCELANURI

și anume

Serviciuri de cafea și ceai, de masă, tase de moca și cafea, de vitrine și figuri, doze etc.

se găseesc în mare asortiment, cu prețuri ieftine fără concurență în

MAGAZINUL UNIVERSAL

M. BREKNER

SIBIU.

418 2-4

Rolul Brătienilor în timpul războiului

Ne facem o datorie să revenim asupra magistratului discurs, pe care dl N. Iorga l-a rostit cu ocazia grandioasei manifestații de Duminecă dela „Dacia” din București.

Ne vom mărgini deocamdată la partea discursului, care arată lașul rol al Brătienilor în timpul neutralității și al războiului, în care sângele a sute de mii de Români se vărsa pentru întregirea neamului.

A spus dl Iorga, — iar cuvintele dânsului sunt o recapitulare a evenimentelor de atunci:

„Doi ani de neutralitate. Valoarea țării mucezea săpând tranșee. Sunteți foști soldați aici; vă aduceți aminte. Câți ați lucrat, ați lucrat cu sapa, hrăniți ca pe vremuri de război, când bogățiile țării se vindeau la Nemți și prefectii treceau cirezi întregi de vite în Bucovina și în Ardeal. Vă pun o întrebare atâtor foști soldați câți sunteți aici: câți miniștri ați văzut voi în doi ani de neutralitate, în doi ani și jumătate de război, venind să sărute fața voastră plină de praf și sânge, să atingă buzele lor buzele voastre uscate de suferință? Câți?...”

Din realitatea faptelor atât de sgduitor espuse de dl Iorga se desprinde clar lăncezeala și purtregaiul inimilor amoișite în piepturile seci ale acelor Brătieni, cari azi se dau drept „făuritori ai întregirii neamului”. Soldații duceau mizerii de război în vreme de pace săpând tranșee și istovindu și viața în tranșeele pe cari le săpau în contra țării, pe care Brătienii o înțesau și o îngrășau — în schimbul aurului, — cu carnea, cu vîlaga și bogăția Țării Românești.

Și tot ei — Brătienii! — se laudă că sunt „fericitorii Țării” și „îndeplinitorii idealului românesc”!!!

Oii faptul este prea clar: Când cineva trimite oastea unei țări să se istovească săpând tranșee în contra unui dușman, pe care tot el îl ajută și îl sprijinește, — însemnează a-ți ajuta dușmanul împotriva țării tale.

Califică dl Brătianu acest act, și spună: cum se numește pe românește?!!!

Cu dosarul unor astfel de acte se prezintă omul, care se numește azi „providențial” și și care caută să monopolizeze sub marca numelui familiei sale toată munca, tot trecutul și toate faptele mărețe ale neamului românesc.

Aceeași atitudine șovăelnică și de neîncredere în biruința și viitorul Țării românești au arătat-o Brătienii și în decursul războiului.

D-l Iorga o dovedește aceasta cu acte, pe cari le-a destăinuit în discursul său de Duminecă: Era după Mărășești — a spus d-sa — unde cel puțin 30 mii de Români au îngrășat cu sânge pământul țării, apărând melurile Siretului. Nu s'a văzut însă în acest timp nici unul dintre Brătieni căutând să incurajeze și să mângăie pe cei ce cu sângele și viața lor scriau una din cele mai glorioase pagini ale istoriei neamului românesc. Nu s-au văzut, pentru că cei ce se dau azi de „făuritorii întregirii neamului”, își făceau atunci bagajele pentru Rusia, încercând până și găinile și puținele de varză pentru iarnă.

Și tot atunci după Mărășești — a spus dl Iorga — primul ministru a dat cea mai vorbitoare dovadă de neîncredere în izbânda războiului, pe care azi se laudă că l-a început, l-a condus și dus la gloriosul sfârșit. Căci trecuseră Mărășești, — și prim ministrul vorbelor umflăte de azi, tremura încă de groaza învingerii nemțești. El, „omul războiului”, „omul unității naționale”, el,

„sufletul care a creiat România Mare” întâlnind pe dl Iorga, l-a întrebât:

— Ei, d-le Iorga, mai crezi d-ta că Nemții au să fie bătuți?

Și tot dl Iorga a trebuit să-l liniștească prin răspunsul ce i l-a dat:

— Ți-am spus că Nemții vor fi bătuți, dar nu ți-am spus când!

Iată deci cine a fost Brătianu, „providențialul” om al României. Declarația de mai sus a d-lui Iorga desvăluie în toată golăteala ei inima plină de groază și de neîncredere a celui ce azi se laudă că a făcut și a dus la izbândă războiul de întregire a neamului.

Caute deci dl Brătianu și arate-ne care va fost partea de merit ce-i revine din calvarul de suferințe cu cari neamul românesc și-a scris cea mai glorioasă pagină a istoriei sale.

Nu se vor găsi pe această pagină a istoriei merite brătieniste. Nu! Pentru că îngâmfatul de azi din fruntea guvernului este lașul dela Iași, care tremura în dosul frontului, unde sute de mii de Români muriau oprind puhoiul nemțesc, de groaza căruia guralivii „salvatori” de azi își împachetau găinile și puținele de varză pentru ca s-o șteargă în Rusia.

Cărți apărute

Au apărut în editura „Cartea Românească”:

Pagini alese de scriitorii români Nr. 189. Cântecul patriei de Nichifor Crainic. Prețul 3 lei. Biblioteca Minerva Nr. 59. Pentru părinți și copii. Pagini alese de morală și educație de L. M. Guyan. Prețul 5 lei.

Cunoștințe folositoare S. A. Nr. 26. Mercur și Venus de C. N. Negoiaș. Prețul 4 lei.

Cunoștințe folositoare Saria B. Nr. 39. Ingrășarea pământului de Dr. I. M. Dobrescu, prof. la Academia agricolă Cluj. Prețul 4 lei.

Cunoștințe folositoare Saria A. No. 25 din istoricul electricității de Stel C. Ionescu. Prețul 4 lei.

Biblioteca Minerva Nr. 92. Ani de temniță, de Silvio Pellco, partea II-a. Prețul 8 lei.

Cunoștințe folositoare, Saria B. Nr. 40. Frigurile de baltă, de Teodor Dumitrescu. Prețul 4 lei. De vânzare la principalele librării din țară.

Laborator dentistic modern
Dr. Alexandru Dobrescu
medic - dentist
: Șirul Inului No. 30.
453 1-3

ATENȚIUNE!
La atelierul de încălțușerie din
STRADA CASTELULUI NO. 28.
IOAN CHERECHEȘ
Se execută cu cea mai mare punctualitate și cu prețurile cele mai moderate următoarele:
Porți și grilaje de fier, după modelele cele mai moderne și eficiente
Obioane de prăvălii (rolete) din tablă de oțel.
Fiecare de fier pentru magazii și pivnițe.
Legăturile de zid
Mașini de bucătărie cele mai moderne și sistematice am la magazie gata și execut la comandă în timpul cel mai scurt, ori ce mărim.
Repar casă de bani și dulapuri de registre cu cea mai mare precizie
Prețuri cu garanție ori ce lucrări de instalații de apă și canalizări, ca odăi de baie, lavoară de spălat, closete, etc. etc.
Sperând sprijinul onor public
Semnez cu deosebită stimă
IOAN CHERECHEȘ
măstru încălțuș și instalator
BRAȘOV, Str. Castelului No. 28.
895 3-3

Expoziția zootehnică

Pe-un timp favorabil și în prezența a numeroși vizitatori s'a ținut Joi (Sf. Constantin și Elena) bine reușita expoziție zootehnică a județului Brașov pe teritoriul oborului oșănesc. La ora 10^{1/2} a. m. prefectul județului dl Demarat a declarat a trei-a expoziție deschisă, iar dl Ionescu-Brătia, directorul general al serviciului zootehnic și veterinar din ministerul de agricultură și domeniul, a adus elogii comitetului și expozițiilor din acest județ, care întotdeauna a strălucit prin bogăția și frumusețea animalelor expuse. A mai pus în vedere că intenționează să aranjeze anul viitor la Brașov o expoziție regională, la care să participe mai multe județe.

După aceste scute cuvântări membrii comitetului, în frunte cu dl prefect, cu d-nii generali Olteanu, Butunoiu și Botez, dl primar Schnell, precum și reprezentanții celorlalte autorități au trecut în revistă diferitele secții. Au fost mult admirate cu deosebire secțiile de bovine, păsări de rasă, porumbei, câini etc. O nouă inovație a fost participarea la expoziție a unei secții de mașini agricole (firma Schiel) și unei secții de automobile, biciclete etc.

Un numeros public s'a prezentat întregă zi în expoziție. Păcat că după amiază numeroși expoziți și au dus vitele acasă. Numărul animalelor expuse și premiile acordate le vom publica în nr-ul viitor.

Banchet.

Seara a avut loc în sala restaurantului „Transilvania” un banchet bine servit, la care au participat vreo 40 persoane, în frunte cu dl prefect Demarat, d-nii gen. Butunoiu și Schnell, dl primar Schnell, dl colonel Popovici, dl inspector general zootehnic Ușurelu cu dna, dl Cristea inspector general, dl suprefect Servașius precum și alte autorități, câțiva expoziți, numeroși medici veterinari etc. A fost un banchet mai mult familiar la care, spre surprinderea multora dar și spre satisfacția altora, nu s'a rostit nici un discurs.

Nu putem încheia aceste rânduri fără a nu aduce elogii bine meritade dlui Victor Moldovan, prim-medic veterinar județean, care a fost sufletul acestei expoziții, pealru a cărei reușită a muncit din toate puterile sale cu toate neajunsurile cari se iveau în calea unei astfel de expoziții.

Dr. Alexandru Dobrescu
medic dentist
consultează de aici înainte între ora 11-1 și între 3-6 d. a. (Șirul Inului No. 30) 442 1-0

INFORMAȚIUNI

În ședințele de ori ale Camerei — Camera ține începând de astăzi trei ședințe pe zi — și-a dezvoltat d-nii Madgearu și Em. Antonescu interpeleările asupra faimoasei tranzacții încheiate de guvernul liberal în chestia societății petrolifere „Steava Română”, prin care țara a fost jefită de 10 miliarde.

Gratificații. Ziarul „Cuvântul” denunță un fapt extraordinar de grav: „Ministrul de război a plătit o zi de muncă de o sută lei de fiecare ofițer, și 25 de lei de fiecare soldat, la toți câți au fost pe intr-gul front de Duminecă, comandat de generalul Florescu și trimis de guvern să facă război opoziției.

Gratificație pentru armata scoasă pe uliți împotriva libertăților cetățenești. Armata țării iransformată în corp de pretorien ai d-lui Brătianu.

Regele nu poate îngădui o asemenea ticăloșie!”

O Româncă de 132 ani. În comuna Cărpineni din județul Chișineu (Basarabia) a fost sârbătorită de populație și autorități bătrâna Maria Șerghuța în etate de 132 ani, născută în anul 1793 în timpul domnitorilor moldoveni. Bătrâna e încă sănătoasă dar cu vederea slăbită.

Delegații târgului de mostre din Arad — la Brașov. Delegații comitetului aranjator al târgului de mostre din Arad se află de câteva zile la Brașov în vederea lucrărilor de organizare a expozițiilor. Acești delegați vizitează fiecare întreprindere, îndrumându o să participe la târg. După informațiile de până acum, rezultatele sunt mai mult decât satisfăcătoare, pe urma faptului că întreprinderile industriale din Brașov sunt toate hotărâte să participe. Paralel cu aceste lucrări decurg și lucrările de organizare a expozițiilor din Sibiu, unde cercurile industriale sunt de asemenea foarte entuziasmate de ideea participării la târgul de mostre din Arad, față de care se manifestă un deosebit interes nu numai din partea cercurilor industriale ci și din partea reprezentanților vieții comerciale. Tocmai din această cauză se va ține în timpul târgului de mostre, tot la Arad, și congresul Sfatului Negustoresc, pentru care s'au anunțat deja foarte mulți participanți.

Aviz. Reunirea de înmormântare din Brașov-Schelu, invită pe toți membrii să binevoiasă a se întruni mâine, Duminecă, 24 Mai, orele 9 a. m. în localul bănii „Brașoveana”, de unde vor pleca în corpore, o parte la biserică sf. Nicolae din Prund iar cealaltă parte la biserică Sf. Treimi de pe Tocile, ca să asiste la oficiarea parastaselor în memoria membrilor ei morți.

După oficierea parastaselor, membrii se vor întruni în localul bănii „Brașoveana”, unde se va ține adunarea generală — Comitetul.

S'a pierdut Vineri în piața de păsări până la măcelării o sumă mai mare de bani precum și un coupon al bănii Țara Bârsel. Cel ce le-a găsit să le predea, în schimbul unei remunerațiuni, în localul ziarului „Konständer Zeitung”. 454/1-1

În restaurantul „Transilvania” concertează zilnic orchestra excelentă de sub conducerea lui Dumitru Gogan, un bun violonist

Direcțiunea Băncii Poporale Brașoveană S. A. face cunoscut onor. deponenți ai săi că cu începere de la 1 Iunie a. c. reduce din nou cota de dobânzi asupra depunerilor pe libere, cu 2-3%.

Absolvenții din 1914 al liceului „Andrei Șaguna” din Brașov sunt înștiințați, că întâlnirea lor colegială va avea loc în zilele de 28 și 29 Iunie c., în cadrul serbărilor jubiliare ale liceului. Rog pe toți colegii să și anunțe cât mai curând participarea la Direcțiunea liceului sau pe adresa subsemnatului, pentru a se putea face cartiruirea în condițiuni cât mai bune.

Prof. Gh. Popa, liceul „Andrei Șaguna” Brașov.

Aviz. Absolvenții din Iunie 1904 al liceului „Andrei Șaguna” din Brașov sunt înștiințați, că întâlnirea lor colegială va avea loc în zilele de 28 și 29 Iunie c., în cadrul serbărilor jubiliare ale liceului. Colegii sunt rugați să și anunțe cât mai curând participarea la direcțiunea liceului sau pe adresa d-nului Candid Mușlea profesor, liceul Brașov, spre a se putea face cartiruirea în condițiuni cât mai bune.

Celebrul telegrafist Gold va da astăzi, Sâmbătă seara la 9 ore prima reprezentație în Cinema Modern. Experimentele pe cari le-a făcut ei în o societate particulară au stârnit admirația tuturor celor de față.

Iată câteva lucruri interesante din programul celebrului telegrafist:

Telepatie fără atingere. (Singura în Europa) în raiu. Scene de dans și petrecere. Căsătorie telepatică. S hibare de caracter. Călătorie în Sahara. Sugestii în mers (treaz) cu întreg public. Indolrea fierului (cu oricare mediu feminin). Radio sugestivni (fără sunet).

Mâine, Duminecă, tot la 9 ore seara, va avea loc a doua reprezentație.

De oarece după începerea reprezentațiilor nu mai este admis accesul în sală, publicul este rugat să fie punctual.

Cu prilejul expoziției zootehnice dl fotograf al Curții regale Heinrich Lang a făcut din însărcinarea comitetului expoziției mai multe fotografii cu animalele expuse și cele premiate. Fotografii foarte bine reușite se pot vedea expuse mâine, Duminecă, în vitrina atelierului din str. Porții 52.

Căutăm turnători și ajutori de turnători, cari au mai lucrat într-o turnătorie de aramă, bronzsau alamă. Se preferă acei cari au mai lucrat la cuptoare acționante cu păcură. Ofertele se vor adresa la Fabrica Românească pentru Laminat și Trase Metale, Casa Poștală, 66 Brașov. 343 10-10

LIBRĂRIA EDUARD KERSCHNER
BRAȘOV, Strada Porții 21.
Bogat asortiment de cărți românești, serviciu de comenzi prompt și conștientos. 404 5-10

Cat. dr. A. Străvoiu cu fil încunoștințează rudele, prietenii și cunoșcuții, că Duminecă, 24 Mai 1925, la ora 11^{1/2} dim. se face parastas pentru odihna sufletului soțului și tatălui lor, dr. Alexandru Străvoiu, la Capela Centrală g. or. din Groaveri.

O inițiativă bună.

(*) Într'un articol scris în coloanele acestei gazete arătam că singura soluție, care ar putea duce la atenuarea crizei și la rezolvirea problemei de locuințe, care la noi se pune cu toată hotărârea, nu poate fi decât o grabnică și intensă edificare.

Legea chirilor, oricare și oricum ar fi structura ei, nu poate rezolvi problema. Ea reglementează numai o stare de fapt, din care trage anume concluzii de drept fără însă a rezolvi problema și fără a suprima conflictul statornic dintre proprietar și chirieș.

Înainte de război chestiunea locuințelor nu se pune de loc cu amploarea de azi. După război ea a devenit în aproape toate țările o problemă socială din cele mai importante și mai vitale.

Discuțiile în jurul ei s'au multiplicat și au atins uneori grade de violență care puneau pe gânduri guvernele. Soluțiile se încrușeau fără însă a tranșa problema, până când în fine toată lumea s'a oprit la una, singură ducătoare la îndeplinire: interzicerea cu orice preț a edifi-cărilor.

Guvernanții noștri se găsesc încă tot în perioada discuțiilor, ei se învârt în jurul stării de fapt, pe care cu legile chirilor, făcute pentru un an sau pentru mai mult, încearcă s'o reglementeze fără a ataca de front istoria ei socială și fără a se hotărâ, în stare de ridicole palatisme, să-i dea soluția, pe care guvernele țărilor occidentale i-au dat-o.

Inițiativa privată în împrejurările de azi nu poate avea șanse de izbândă.

Particularii nu-și pot clădi case, căci ei nu găsesc resursele de bani necesari. Cel mult îmbogățiri de război sau partizanii, căpătuți pe urma variațiilor conjuncturii politice ș'ar putea permite acest lux. Dar oamenii de omenie, roboțaiși de toate zilele, cei cari n'au alte izvoare de venit decât munca lor, n'ar putea decât să se chină.

Acestora numai statul li-e poate clădi. Ei împrumuturi nu pot lua, căci munca lor nu mai însemnează un capital și cu atât mai puțin o garanție și o posibilitate de a obține credite și de a acoperi cometele uzurariilor cu firme bancare.

Dar statul nostru nu mișcă, guvernanții noștri adună excedentele bugetare pentru banca Națională, al cărei prinos se varsă în caserile celor câteva trusturi cari uzuresc sub cea mai largă protecție a legii și-a puterii de stat.

Indolența aceasta sau mai bine această slădire față de milioanele de cetățeni, din a căror pungă se colectează excedentele bugetare, după tot ce se vede poate să mai dăinuiască încă multă vreme. Și va dăinui cu siguranță atâta timp cât contribuabilii vor tăcea și vor tolera ca să li-se ia mereu fără a li-se da ceva.

Nu mai o reacțiune puternică cetățenească și o disciplinare a consiliilor bășiorite ar putea să determine statul ca să-și facă datoria.

Iată de ce inițiativa unui important grup de cetățeni ai Brașovului, cari s'au organizat într'un comitet de acțiune pentru a determina statul să-și facă datoria față de ei și să i-ejute ca să atenuze în acest oraș acuta criză de locuințe, ne-a umplut de bucurie.

Noi așteptăm să vedem aceste sute de cetățeni constituți într'o puternică cooperativă, care să li ofere apoi instrumentul puternic pentru a obține dela Stat, dela județ și comună mijloacele, necesare la atingerea scopului.

Constituții astfel, ei vor reuși poate mai ușor să determine Banca Națională ca din cele

șase milioane pe cari le dă trusturilor și uzurariilor banceri să rupă o bună parte pentru Centrala cooperativelor și să înlesnească astfel existența unei cooperative în plus, având ea menirea de a provedea câteva sute de cetățeni cu locuințe proprii.

Inițiatorilor încălzii de cel mai bun gând noi le dorim statornicie în acțiunea începută și izbândă deplină.

Toți cei cari li înțelegem, le vom da întreg sprijinul nostru fără preocupări și li vom îndruma cu credință pe drumul sforțărilor lor.

Grație acestei unanime sprijiniri sperăm ca proprietarii locurilor puși din Brașov să-și răscumpere cu prețul chirilor, cu care azi plătesc numai venitul proprietarului, într'un interval de 20—30 ani întreg titlul de drept la casele cari li-se vor clădi în 2—3 ani.

Infamiile regimului liberal

Un ordin confidențial al Marelui Stat Major către ofițerimea română. — Interpelarea d-lui prof. N. Iorga.

Încă un odios procedeu al guvernului Brătianu a fost dovedit de către opoziția constituțională.

D-l Virgil Madgearu a celtit la Cernă, infamul document plecat dela agenția electorală guvernamentală, ca să facă propagandă conțineră în rândurile armatei Române.

E vorba de o circulară confidențială, trimisă corpurilor de trupă în Aprilie 1925 de către Marele Stat Major al Armatei.

Documentul, în care se răsfășă obraznic, minciuna și nerușinarea liberală, are următorul conținut:

"Sovietele, prin ultimele instrucțiuni date organizațiilor sale din România și din țările vecine, urmăresc pe viitor:

1. A organiza minoritățile din Transilvania, Basarabia și Dobrogea în primul rând, cu scopul de a provoca prin ajutorul lor și al elementelor turbulente, din Vechiul Regat, răsturnarea actualului guvern și înlocuirea lui cu un alt guvern, mai slab, de stânga, jărănist sau chiar naționalist.

2. După atingerea acestui scop, se va intensifica turburarea ordinii interne pentru a se provoca revolta, prin ajutorul intern al minorităților, cari vor începe să dăvâdă agresiv, și a căror acțiune va fi simultană cu cea a bandelor armate, ce vor fi organizate în Bulgaria și republica moldovenească, de unde vor pătrunde în Dobrogea și în Basarabia.

3. După atingerea scopului de mai sus, va urma "războiul".

În fața acestui tip de d-l profesor Nicolae Iorga a adresat joi d-lui Ionel Brătianu următoarea interpelare:

"Deoarece la orice prilej,

din indemnul băncii miniștriale și chiar dintr'o circulară a statului major, opoziția unită e caracterizată ca bolșevică, revoluționară și nepatriotică, anunț șefului guvernului sau reprezentantului absenței sale, desprețuitoare și pentru majoritatea însăși, o interpelare pentru a ști: Ce e pentru d-lor bolșevism? Ce e pentru d-lor metoda revoluționară? Ce e pentru d-lor lipsa de patriotism?"

St. Sinod a procedat la alegerea a trei candidați pentru locul de episcop militar de Alba-Iulia, devenit vacant prin alegerea P. S. Iustinian Teculescu ca episcop de Cetatea Albă-Ismail. Au intrunit preoții Vasile Poci-tan, profesor la facultatea de teologie din București și dr. Stroe din Sibiu câte 19 voturi Paspasian Răut din Rădăuți 18 voturi. Unul din acești trei aștepta să fie recomandat M. S. Regelui spre confirmare în postul de episcop militar.

P. S. S. Roman Ciorogariu a cerut să i se dea ca vicar episcopesc pe d. dr. Andrei Mager, propunând Sinodului să-l ridice la rangul de arhimandrit. Cere-rea a fost admisă.

Direcția tramvaiului ne comunică următoarele: Cu referire la Nr. nostru 369/925 din 15 c. cu onoare vă rugăm pentru rectificarea comunicatului în sensul că trenul special în chestie nu circula cum era spus Sâmbăta și Duminica ci Joi și Duminica cu plecarea la 11 ore 45 min. seara dela Promenadă. Brașov la 20 Mai 1925.

Ora 3 d. a. Ultime știri

Tara în fața provocărilor unui regim fără scrupule

Cum se judecă și se simte situația în masele populare.

București 22 Mai. — În luptele politice nu s'a cunoscut o tensiune mai mare ca astăzi. Guvernul Brătianu, în disperarea lui, forțează nota — crezând că va putea înfrânge elanul opoziției coalizate. *Excluderile frunțașilor opoziției din Parlament* sânt opera inușii a d-lui Ion Brătianu, primul ministru, care dacă nu îndrăznește să dea față cu adversarii săi, lucrează din culise, cu ordine telefonice ce se execută oarbește de mamelucii Camerei și de întreg guvernul.

Au fost până astăzi excluși pe câte 30 și 20 zile frunțașii opoziției: d-nii *Buzdugan, Argetolanu, Madgearu, D. R. Ioanțescu, Diaconescu și Răutu.*

În viața politică a țării se petrec astăzi fapte cu urmări incalculabile. Scandalurile parlamentare sânt opera majorităților — ca simonii agenți provocatori. Dovezile s'au făcut în acest sens și nu există dubiu că se urmărește reducerea numărului deputaților opoziționiști periculoși, pentru a se proceda la votarea reformei administrative ca și la monopolul ce se acordă finanței liberale prin prelungirea privilegiului Băncii Naționale.

Cu o îndrăzneală ce frizează inconștiența, scontând evenimente ce nu pot să urmeze ca după o poruncă divină — succesiunea averescană și revenirea liberalilor, — ca și când țara aceasta este tâmpită sau prostiță de agenții trusturilor liberale, — guvernul Brătianu împinge lucrurile până la capăt fiindcă — și trebuie s'o notăm — nu a găsit până astăzi vre-o rezistență hotărâtă în afară de manifestarea opoziției coalizate.

Țara nu vrea regimul ticălos de azi — iar acolo unde se hotărăsc schimbările de regim, *constituționalicește*, nu a putruns încă glasul de spaimă, de îngururare al țării.

Până când.

E firesc, dela un satrap cum este d-l Brătianu, ca să smulgă toate fructele unei acțiuni disperate. De ce nu 'ar îndrăzni când nu i s'a pus o stavilă hotărâtă? Și în acest înțeles, d-sa vine cu orice fărâdelege, dă ordine criminale, prin statul major, cari au scopul să ațâțe armata împotriva opoziției — face totul, ca i să depărteze pe Suveran de sufletul poporului?

Vremuri grele și agitate se anunță.

Se anunță prin însăși măsurile represive luate de guvern. Nu a ex'stat țară în lume și un popor care să nu reacționeze față de brutalitatea unui regim de provocare. La noi, dacă merg lucrurile mai încet, nu însemnează că *poporul nu simte pulsul situației*. Regimul Brătianu împinge țara spre disperare, spre acțiuni violente.

Mâna de fier a d-lui Brătianu va apăsa însă mai greu asupra-și și a celor cari li permit măsurile arbitrare, *extrem de provocatoare*. Cine tolerează

acestea, este complicele lui! — opoziție sau prietenii politici, țara, poporul, ori judecătorul ei su-prem!

Datoria opoziției este de-a împiedica revoluționarea țării. Sunt pericole mari cari ni amenință, ca să mai asistăm im-pasibili la ridicarea protestelor poporului față de un regim fără nici o rezervă în măsurile sale provocatoare.

Opoziția coalizată a înțeles rolul său. Dă lupta energic și nu va obosi până ce nu va răsturna acest regim. Țara întreagă se simte că reacționează!

Dar atunci?
Cerem dreptate în judecata situațiilor ACOLO, de unde isvoresc și se termină puterile unui regim chemat la cârmă cu un scop definit, pe care însă l'a înșelat complot.

Cele de mai sus nu sunt opera fanteziei sau constatărilor în cerc restrâns ale ziaristului de opoziție. *Ele exprimă starea de suflet a tuturor acelor cari vor să se facă odată schimbarea sistemului de guvernământ de până azi, redus la bunul plac al unui regim ticălos.*

Sunt sinteza sentimentelor variat exprimate, sunt expresia cugetului mulțimei ca și a pă-turei suprapuse, nelateresate în gheșefurile regimului.

Le reproducem așa cum le-am cules, în sinceritatea lor crudă — așa cum se frământă în retorta sufletului popular.

Croniciari ai zilei — le înregistram. Și ne exprimăm încrederea că *biruința* va fi a poporului nu a clicel de exploata-tori cari înșală și mint pe Rege ca să-și acopere turpitudinile vieții lor de stat. Rep.

Cine abonează ziarul nostru A luna Maiu.

Cine ne procură un nou abonament în luna Maiu.

Cine își achită abonamentul în luna Maiu

capătă gratuit 5 bilete de loterie a

Sindicatului Presei Române din Inrdéal și Banat, care se va trage Irevocabil la 16 August a. c. Prin aceasta și ziarul, oferind gratuit biletele și cetitorul obținându-le la plata abonamentului, contribuie cu 5 cărămizi la ridicarea marelui Cămin al Presei din Ardeal și Banat.

CINEMA APOLLO

23 MAI

Păpușa din New-York

un film cu totul aparte. Este prima operă complexă în 6 acte.

În rolul principal: *Baby Peggy.*

24—25 Mai

Invingerea Maharadjei

mare film de aventuri. În rolul principal: *Luclano Albertini.*

Duminică la 24 Mai duminică la ora 10 Mare reprezentație pentru copii.

Vine! Stați în fața!

Minunea Iupilor

SĂNGELE STRIGAT

este cauza multor boli precum: scrofuloasă, rachitismul, sifilisul, arterioscleroasă, anemia, boli de piele, reumatismul, guta etc. Sângele este lichidul care hrănește trupul omului. Imediat ce sângele este stricat și nu mai poate hrăni trupul, organele încep să slăbească, iese la iveală un lanț de boli și suferinți care slăbesc pe bietul om și-i fac viața grea și chinuită. Pentru a ști cum puteți curăți sângele și să puneți capăt acestor boli, scrieți imediat o cartă postală către **FARMACIA VOREL** din Piatra-N., și veți primi gratuit interesanta și instructiva broșurică: Cum vă întăriți trupul, și vă curățiți sângele. Numărul broșurilor ce se trimit gratuit fiind mic, vă rugăm în interesul Dv. a nu întârzia. Vă veți adresa direct: **FARMACIA VOREL — PIATRA-N.**